

17. Терлецька Ю.О. Формування та впровадження ефективної системи антикризового менеджменту на підприємствах: Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. «Економіка та управління підприємствами (оброблення деревини та виробництво виробів з деревини)» / Терлецька Юлія Олегівна; Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород, 2008. – 23 с.

18. Тищенко А.Н. Экономическая результативность деятельности предприятий / А.Н. Тищенко, Н.А. Кизим, Я.В. Догадайло. – Харьков: ИД «ИНЖЕК», 2005. – 144 с.

19. Worthington, Andrew and West, Tracey (2001) Economic Value-Added: A Review of the Theoretical and Empirical Literature. *Asian Review of Accounting* 9(1). – P.67-86.

Отримано 20.10.2011

УДК 33.021

Г.Г.СОБОЛІЄВА, канд. екон. наук

Харківська національна академія міського господарства

ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ РЕГІОНАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Розглянуто методичні основи стратегічного аналізу регіональної соціально-економічної системи. Відображено зовнішні і внутрішні фактори впливу на формування регіональної стратегії соціально-економічного розвитку.

Рассмотрены методические основы стратегического анализа региональной социально-экономической системы. Отображены внешние и внутренние факторы влияния на формирование региональной стратегии социально-экономического развития.

The methodological frameworks for strategic analysis of regional social and economical system are presented in the paper. External and internal factors influence the formation of a regional strategy social and economical development are treatment .

Ключові слова: стратегічний аналіз, внутрішнє середовище, зовнішнє середовище, макро- і мезосередовища, соціально-економічний розвиток, стратегічне управління, регіон.

Стратегічний аналіз розвитку регіону можна визначити як комплексне дослідження економічного, соціального та екологічного розвитку регіону за певний період з метою виявлення і підбору стратегічних шляхів підвищення ефективності діяльності соціо-еколого-економічної системи регіону.

Такий аналіз передбачає визначення реальної моделі соціально-економічної системи. Головним завданням такого аналізу є визначення резервів розвитку, попередження негативних явищ в діяльності регіону, раціоналізація управління регіоном та прогнозування тенденцій його функціонування на основі отримання достовірної системної інформації, яка в подальшому стане підґрунтям до вибору оптимального стратегічного курсу соціально-економічного розвитку регіону.

Таким чином, всі фактори впливу на формування регіональної стратегії соціально-економічного розвитку необхідно розділити на зовнішні та внутрішні. Зовнішні фактори впливають на розвиток регіону

в цілому і на розвиток підприємництва (до них відносять тенденції макроекономічних показників, фактори глобалізації та регіоналізації, чинне законодавство, систему оподаткування, кредитування, ціноутворення тощо). Внутрішні фактори формуються в регіоні, їх дія обумовлюється чинним законодавством, яке діє на регіональному рівні. Внутрішні фактори обумовлені наявним ресурсо-виробничим потенціалом, попитом на послуги підприємницьких структур, демографічною ситуацією в регіоні.

Отже, по відношенню до будь-якого регіону України сама держава і тенденції розвитку соціально-економічних процесів в цілому по Україні є макросередовищем. Стратегія соціально-економічного розвитку регіону має враховувати певні тенденції української економіки, орієнтуватися на стратегічні орієнтири держави, викладені в державній стратегії економічного розвитку країни та її регіонів.

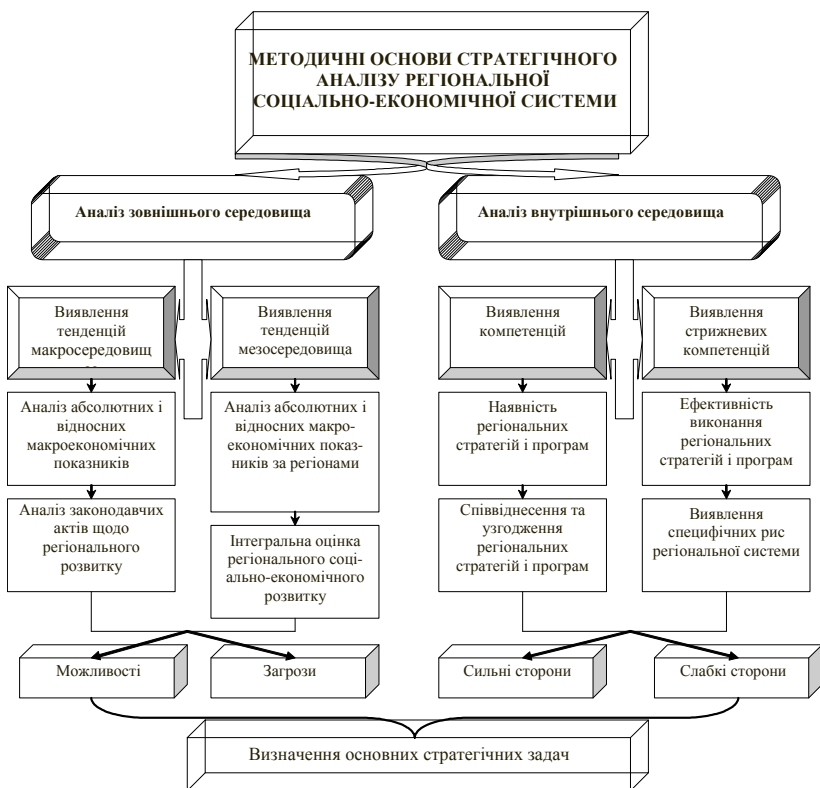
Теоретико-методологічні основи стратегічного аналізу та проблеми розвитку регіону обґрунтовано в роботах: І.Ансоффа, М.П. Бутко, З.В. Герасимчука, І.М. Ваховича, П. Матвієнко, Г. Минцберга, Б.Альстрєнда, Дж. Лемпєла, Г.В. Осовської, С.М. Рижук, А.І. Величук [1-6].

Загальновідомо, що стратегічне управління відрізняється від довгострокового управління тим, що воно засновано на врахуванні чинників і факторів зовнішнього середовища більше, ніж на внутрішніх факторах.

До факторів зовнішнього середовища, які мають бути враховані під час стратегічного аналізу, слід віднести процеси глобалізації та регіоналізації. Сучасні аспекти розвитку процесів глобалізації та інтернаціоналізації є невід'ємними ринковими умовами для будь-якого регіону України. Включення до цих процесів нашої держави обумовлює необхідність врахування даних факторів в розробці і реалізації регіональної стратегії соціально-економічного розвитку. При цьому кожен регіон окремо має визначити для себе, які можливості й які загрози несуть в собі глобалізація та інтеграція. За словами фахівців, глобалізація та регіоналізація є закономірними явищами у розвитку сучасних економічних процесів, а тому потребують вивчення і врахування в загальнонаціональній та регіональній політиці України. Пропонується наступна модель стратегічної оцінки регіональної соціально-економічної системи (рисунок).

Перший блок передбачає оцінку зовнішнього середовища регіональної соціально-економічної системи, а саме дослідження законодавства, що регулює діяльність регіонів, спрямованості держави в сучасному політичному просторі, її цілей щодо основних тенденцій регі-

онального розвитку, основних макроекономічних показників в цілому і в регіональному аспекті, визначення міста чи статусу певного регіону в суспільних економічних процесах.

Методичні основи стратегічного аналізу регіональної соціально-економічної системи

Для проведення оцінки макро- і мезосередовища регіональної соціально-економічної системи передбачається доцільним провести наступні розрахунки:

- аналіз абсолютних і відносних макроекономічних показників України, що дозволять визначити основні загальні тенденції сучасного розвитку держави;
- аналіз абсолютних і відносних макроекономічних показників в регіональному аспекті, що дозволить визначити тенденції регіонального розвитку, їх відповідність (наявність чи відсутність) певному регіону і місце певного регіону в даних процесах;

- інтегральна оцінка соціально-економічного стану певного регіону, яка дозволить провести типізацію регіонів, згрупувати їх за рядом ознак, виявити загальні риси виокремлених типів регіонів.

В цілому проведення аналізу макро- та мезосередовища регіональної соціально-економічної системи має привести до формулювання наявних можливостей чи загроз, які мають в подальшому бути враховані під час розробки і реалізації регіональної стратегії соціально-економічного розвитку.

Другий блок передбачає проведення оцінки та аналізу внутрішньої регіональної соціально-економічної системи. Такий аналіз має включати в себе визначення наявних ресурсів регіону, ефективності їх використання і формування конкурентних переваг регіону.

Саме оцінка наявності ресурсів приводить до виявлення компетенцій регіональної системи. Під компетенціями розуміємо сукупність властивостей, які притаманні певному регіону і декільком іншим. Компетенції породжуються матеріальними й нематеріальними ресурсами і втілюють у собі навички, технології чи певні ноу-хау.

Оцінка ефективності використання ресурсів передбачає виявлення ключової чи стрижневої компетенції – відмінної особливості, чи певна властивість, що притаманна саме цій соціально-економічній системі. Така особливість відрізняє регіон від інших регіонів і дозволяє йому виробляти такі товари і послуги, які покупці цінують найвище.

Для виявлення компетенцій передбачається проведення аналізу існування стратегії соціально-економічного розвитку конкретного регіону, програм соціально-економічного розвитку регіону, їх узгодженості. Ці програмні документи становлять основу соціально-економічного розвитку регіону і мають співвідноситися між собою як корпоративна та операційні стратегії підприємства. Отже, стратегія регіонального розвитку має бути конкретизована і визначена в програмах.

Для виявлення ключових компетенцій передбачається проведення оцінки ступеню виконання стратегії і програм, оцінки їх ефективності та досягнення сформульованих цілей і завдань.

Отже, проведення аналізу внутрішнього середовища регіональної соціально-економічної системи має привести до формулювання основних сильних і слабких сторін діяльності регіону. Виявлені можливості і загрози, сильні і слабкі сторони мають стати основою обґрунтування основних стратегічних пріоритетів і завдань соціально-економічного розвитку регіону.

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 416 с.

- 2.Бутко М.П. Регіональні особливості економічних трансформацій в перехідній економіці. – К.: Знання України, 2005. – 476 с.
- 3.Герасимчук З.В., Вахович І.М. Організаційно-економічний механізм формування та реалізації стратегії розвитку регіону. – Луцьк: ЛДТУ, 2002. – 248 с.
- 4.Матвиенко П. Обобщающая оценка развития регионов // Экономика Украины. – 2007. – № 5. – С.26-35.
- 5.Минцберг Г., Альстрэнд Б., Лэмпел Дж. Школы стратегий: Пер. с англ.; под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 2000. – 336 с.
- 6.Осовська Г.В., Рижук С.М., Величук А.І. Проблеми соціально-економічного розвитку регіону. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 342 с.

Отримано 23.01.2012

УДК 338.121

О.В.ШКУРКО

Харківська національна академія міського господарства

ВИЗНАЧЕННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОСТІЙНОЇ ТА ЗМІННОЇ ЧАСТИН ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ЖИТЛОВО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Доводиться необхідність визначати в житлових організаціях співвідношення постійної та змінної частин оборотних активів.

Доказывается необходимость определения в жилищных организациях соотношения постоянной и переменной частей оборотных средств.

The necessity of determination of correlation of permanent and variable parts of circulating assets of housing organizations is proved.

Ключові слова: постійна частина, змінна частина, оборотні активи, співвідношення.

В ринкових умовах проблема підвищення ефективності управління активами має надзвичайно велике значення. Саме підвищення ефективності функціонування активів, інтегруючи в собі всі сторони господарської діяльності, є фундаментальним чинником, який приваблює інвесторів до вкладання своїх фінансових ресурсів в розвиток підприємств.

Починаючи з 90-х років минулого століття, нове законодавство країни в галузі податкової політики та державні нормативи з питань регулювання власності, ціноутворення, бухгалтерського та фінансового обліку носили загальний характер, були орієнтовані на всі сектори економіки країни і не могли враховувати галузеві особливості діяльності житлово-експлуатаційних підприємств в ринкових умовах. В результаті виникало чимало протиріч між законодавчою базою та можливостями здійснення реальних дій щодо ринкових перетворень у житловій сфері. Шляхи розв'язання цих протиріч висвітлено в науко-